

pri sejah obravnavajo, torej tudi v zadevah, ki se tičejo kompetenc učiteljev. Le v zadevah, ki se tičejo njegovih osebnih koristi, ne sme niti glasovati niti se posvetovati o njih. Da je krajni šolski nadzornik pravi član krajnega šolskega sveta, je v § 3. zakona z dne 9. sušca 1879. l., dež. zak. 13, za Kranjsko določeno povedano.

V zmislu § 15. deželnega zakona za Kranjsko z dne 25. februarja 1870., deželnega zakona št. 11, ima na šolah z več učitelji krajni šolski nadzornik pravico, biti pričujoč pri učiteljski domači seji; ker manjka v tej zadevi nadaljnjih določb, je očitno, da nima pravice segati aktivno v sklepe seje, sme se udeležiti posvetovanja, ne pa glasovanja, odkazana mu je torej bolj pasivna uloga. On ni pravi član učiteljske seje, zakaj § 37. šolskega in učnega reda pravi izrečno, da so člani učiteljske seje vsi učitelji, potem podučitelji in pomožni učitelji, je pa na šolah z več učitelji njegov prisednik, oziroma nepravi član, ter se mu morajo zaradi tega dostavljati vabila k sejam učiteljstva.

2. odgovor. V finančnih zadevah nima »Pisarna« žalobog še doslej nobenega poročevalca. Krajni šolski svet se naj v tej zadevi obrne do odvetnika, ki bo znal na podlagi zakonov stvar dodobra urediti. Po naši sodbi bi bilo gotovo bolje, da denar dvignete in ga naložite v hranilnici.

Dohtar Rovar.

XV.

Vprašanje. Ali sem primoran vsak teden dvakrat z otroki prisostvovati pri maši? Moj kaplan je namreč lansko leto na svojo roko odredil, da se moram z vsemi svojimi učenci maš udeleževati. Pod prejšnjimi kaplani ni bilo take zahteve.

Derviš.

Odgovor. § 48. odstavek 2. izpremenjenega, sedaj veljavnega državnega šolskega zakona z dne 14. maja 1869, državni zak. št. 62, obsega med drugimi določbami tudi sledeče:

»Šolsko vodstvo je dolžno pri redno postavljenih bogoslužnih vajah nadzorovati šolsko mladino po učiteljih dotičnega veroizpovedanja.« Ni torej dvoma, da bi Ti, če si ali nisi šolski vodja, ne bil dolžan prisostvovati pri takozvanih šolarskih mašah, če jih je odredila cerkvena oblast kot v zakonu dovoljene bogoslužne vaje.

V zmislu § 5. ravnoistega zakona se smejo odredbe cerkvenih oblasti o bogoslužnih vajah oznanjati šolskemu vodstvu le po okrajnem šolskem svetu.

Iz tega sledi, da ti kaplan nima ničesar ukazovati, ničesar odrediti, on se mora v tej zadevi obrniti do svojega župnika, ta na ordinarijat, oziroma tudi na okrajni šolski svet in ta na šolsko vodstvo.

Pozvedi pri svoji šolski oblasti, oziroma pri predstojnikih, če so na Kranjskem šolarske maše uvrščene med redno postavljene bogoslužne vaje za ljudske šole. Ako niso, se jih nisi dolžan udeleževati; ako so, Te ne more nihče te dolžnosti odvezati. V svojem vprašanju si, dragi Derviš, kaj površen, nisi v njem označil kategorije maš (imamo namreč šolarske, nedeljske, vsakdanje maše itd. Domnevam, da misliš šolarske maše. Ako pa se Tvoje vprašanje nanaša na katero drugo kategorijo maš, Te ne more tako dolgo nihče siliti k prisostvovanju in nadzоровanju, dokler niso te maše uvrščene med redno postavljene bogoslužne vaje.

Dohtar Jona.

Nekateri gg. vprašalci so v svojih vprašanjih in podpisih površni. Vprašanja naj bodo jasna in določna. K podpisu je treba pristaviti značaj, n. pr. nadučitelj, šolski

vodja, učitelj i. t. d. ter imenovati deželo; zakaj vse to je merodajno za tolmačenje zadeve. Nekateri podpisi so tako nejasni, oziroma nečitljivi, da jih je mogoče le s pomočjo učiteljskega imenika določiti. Dobro bi tudi bilo, če bi se k podpisu dodal izbrani »pseudonym«. Iščemo »dohtarja« sotrudnika kot poročevalca za finančne, oziroma davčne zadeve, da se »Pisarna« kolikor možno izpopolni.

Pisarna.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Pripravljali odbor za XVI. glavno skupščino „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ bo preskrbel onim udeležencem prenočišče, ki se zglase zanj do 18. t. m. pri gosp. Ferd. Juvanču, šolskemu vodji v Postojni.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

Delegate so dalje prijavila sledeča društva:

IV. Logaško učiteljsko društvo. 8. Marica Benedek, učiteljica, Planina. 9. Marija Peče, učiteljica, Rakek. 10. Marjetica Želje, učiteljica, Begunje. 11. Janko Jeglič, nadučitelj, Rakek. 12. Jakob Žebre, nadučitelj, Stari trg. Namestnika: Jožef Benedek, nadučitelj, Planina. Peter Repič, nadučitelj, Unec.

V. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo.

13. Simon Sekirnik, nadučitelj, St. Jurij. 14. Franc Ferline, učitelj, Šmarje. 15. Hinko Šumer, učitelj, Šmarje.

VI. Učiteljsko društvo za okraj Slovenji Gradec. 16. Franc Rozman, nadučitelj, Št. Ilj pri Turjaku. 17. Rudolf Menzin, učitelj, istotam.

VII. Slovensko učiteljsko društvo za kočevski okraj.

18. Andrej Cvar, učitelj, Vel. Poljane. 19. Štefan Tomšič, nadučitelj, Ribnica. Namestnika: Krist. Engelman, nadučitelj, Dobropolje. Vinko Engelman, učitelj, Velike Lašče.

VIII. Brežiško-sevniško učiteljsko društvo.

20. Anton Skarlovnik, nadučitelj, Stara vas. 21. Marija Skarlovnik, učiteljica, istotam. 22. Blažko Tominc, nadučitelj, Globoko. 23. Mavro Tramšek, nadučitelj, Sromlje. 24. Ivana Tramšek, učiteljica, Sromlje.

IX. Učiteljsko društvo šolskega okraja ljubljanske okolice.

25. Ivanka Majer, učiteljica, D. M. v Polju. 26. Ana Wester, učiteljica, Šmartno pod Šmarno goro. 27. Jerica Zemljan, učiteljica, Ig. 28. Anton Lenarčič, učitelj, St. Vid nad Ljubljano. 29. Anton Smrdelj, učitelj, Vrhnika.

X. Ormoško učiteljsko društvo.

30. Martin Salamun, nadučitelj, Sv. Miklavž. 31. Anton Porekar, nadučitelj, Hum. Namestniki: Micika Žolnir, učiteljica, Vel. Nedelja. Anton Kosi, učitelj, Središče. Adolf Rosina, učitelj, Ormož.

XI. Sežansko učiteljsko društvo.

32. Balbina Eppich, učiteljica, Sežana. 33. Fanica Živec, učiteljica, Dutovlje. 34. Ciril Valentič, učitelj, Kopriva. 35. Anton Macarol, nadučitelj, Gorjansko. 36. Franjo V�ndramin, nadučitelj, Dutovlje.

XII. Radovljiško učiteljsko društvo:

37. Andrej Grčar, nadučitelj, Radovljica. 38. Karel Matajec, učitelj, istotam. 39. Janez Kalan, učitelj, Ovsiše.

XIII. Postojnsko učiteljsko društvo.

40. Marica Dovgan, učiteljica, Zagorje. 41. Fortunat Lampret, učitelj, Trnovo. 42. Franc Mrcina, učitelj, Vipava. 43. Anton Skala, nadučitelj, Vipava. 44. Franc Zaman, nadučitelj, Hrenovice. 45. Ivan Vuga, nadučitelj, Šmilhel.

XIV. Gornjegrajsko učiteljsko društvo.

46. Franc Kocbek, nadučitelj, Gornji grad. 47. Ignacij Šijanec, učitelj, istotam.

XV. Ptujsko učiteljsko društvo.

48. Mici Duller, učiteljica, Sv. Vid. 49. Alojzij Bučar, učitelj, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 50. Anton Klajnšček, učitelj, Hajdin.

XVI. Litijsko učiteljsko društvo.

51. Franc Kovač, nadučitelj, Zatičina. 52. Bernard Andoljšek, nadučitelj, Litija. 53. Kristina Demšar, učiteljica, Smartno pri Litiji. 54. Ernestina Zajec, učiteljica, Zatičina. Namestnika: Jožef Zajc, nadučitelj, Veliki gaber, Janko Skrbinc, nadučitelj, Višnja gora.

XVII. Ljutomersko učiteljsko društvo.

55. Simon Cvahte, nadučitelj, Mala Nedelja. 56. Olga Cvahte, učiteljica, istotam. 57. J. Gorjak, učiteljica, Cezanjevi.

XVIII. Savinsko učiteljsko društvo.

58. Franc Pečovnik, nadučitelj, St. Jurij ob Taboru. 59. Ivan Jakše, učitelj, Vransko.

XIX. Učiteljsko društvo kotara Volosko.

60. Hinko Jelušič, učitelj, Kastav. 61. Anton Ryšlavy, učitelj, Volosko.

XX. Šaleško učiteljsko društvo.

62. Ivan Koropec, učitelj, Šoštanj. 13 Zavezinih društev do 9. t. m. še ni prijavilo delegatov.

Vodstvo Zaveze.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice je na svoji glavni skupščini dne 5. maja izvolilo sledeči stari odbor: Josip Gregorin (Vič) predsednik, Anton Javoršek (Šiška) podpredsednik, Fr. Lavtižar (Šmartno) tajnik, Fran Trošt (Ig) blagajnik, Jerica Zemljan (Ig), Fran Papler (Borovnica), Ivan Petrič (Rudnik) odborniki.

Občni zbor „Pedagoškega društva“ v Krškem se vrši v prostorih meščanske šole v Krškem dne 19. maja t. l. ob 9. uri dopoldne. Vzpored: 1. Hospitacija: Ena ura modernega risarskega pouka (perspektivno risanje itd.). Nastopi meščanski učitelj Karel Humek v V. razredu ljudske šole. 2. »Najnovejši pojavi na pedagoškem polju«, predava učitelj Ivan Lagerle v Svibnem. 3. Občni zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Goriško.

Deželno učiteljsko društvo. Dne 28. aprila je zborovalo deželno učiteljsko društvo. Navzočih je bilo nad sto članov. G. tovariš Francot je stavil sledečo resolucijo, ki je bila soglasno in z navdušenjem sprejeta:

»Uvaževaje dejstvo, da je vzgoja in pouk prvi pogoj vsestranskega ljudskega napredka in z ozirom na to, da ljudska šola v naši deželi ob sedanjih razmerah ne more odgovarjati vzvišenim smotrom, zaradi katerih je bila poklicana v življenje; uvaževaje, da je rešitev težavnega šolskega vprašanja v najvišji meri odvisna od končne ureditve učiteljskih prejemkov; uvaževaje dalje, da sedanji prejemki učiteljstva (poleg tega, da niso v čast deželi), nikakor ne zadoštujejo niti najskromnejšim potrebam, posebno v očigled izvanrednemu podraženju živil, in da se godi krivica šoli in onim, ki izvršujejo plemenito delo vzgojevanja in širjenja omike med narodom; izjavlja učiteljstvo poknežene grofije Goriško-Gradišanske, zbrano na rednem občnem zboru deželnega učiteljskega društva, opiraje se na iskreno solidarnost vsega stanu v deželi, in prepričano, da je deželnemu zboru sveta in neodložljiva dolžnost, takoj in brez odlašanja rešiti nujno šolsko zadevo v izboljšanje splošnega napredka, vzgoje in omike, da odločno izraža svojo nevoljo in užaljenost, ker je deželni zbor s svojo nedelavnostjo in nebrižnostjo odzvel učiteljstvu vse upanje na izboljšanje prežalostnega položaja, kakor tudi ljudstvu vsó voljo in vsako veselje do gospodarkega napredka, ter se čudi, da občine in društva, katerih namen je pospeševanje ljudske blaginje, k vsemu temu molče in trpe tako nemarnost za javni blagor; zato učiteljstvo apeluje na splošno sočutje; apeluje na čut humanitete in pravičnosti vsega prebivalstva v domovini in iskreno pozivlja vse prebivalstvo k živahni agitaciji, da se končno ugotovi opravičenim zahtevam ljudstva in njegovega učiteljstva. Vse domače časopise naprosimo, da priobčijo to resolucijo.«

Književnost in umetnost.

Zvonček prinaša v 5. št. to-le vsebino: 1. Anica, samotna rožica. Cvetko Slavin. Pesmi. 2. Zjutraj-zvečer. Andrej Rapè. Pesem. 3. Baron. Ivo Blažič. Povest. 4. Anda. E. Gangl. Pesem s podobo. 5. Slepec in mleko. L. N. Tolstoj. Povest. 6. Stari lev. L. N. Tolstoj. Basen. 7. Lisica in žerjav. L. N. Tolstoj. Basen. 8. V majniku. Ivo Blažič. Opis s podobo v barvotisku. 9. Gadi izpod Sv. Jošta. Minka Pirčeva. Povest. 10. Zvečer. Andrej Rapè. Pesem. 11. Ku-kuc! E. Gangl. Pesem s podobo. 12. Kmetič in polži. Kompoljski. Basen. 13. Med rožnimi oblaki. Cvetko Slavin. Povest. 14. Rožici. Borisov. Pesem. 15. Skrbni Tonček. Podoba. 16. Mladi prirodoznanec. Dr. S. Bevk. Poučni spis. 17. Novo veselje. Ivo Trošt. Povest. 18. Mak. C. Golar. Pesem. 19. Pouk in zabava. Domače živali. J. Kiferle. Uglasbena pesem. — Rože. — Kako celimo ranè. — Največja kletka. — Najdražji prestol. — Ure. — Brzjavni stebri iz papirja. — Za kratek čas. — Kje je najhujši mráz. — Zgorelo mesto. — Kako se pozdravljajo Japonci. — Star konj. — Računska naloga. Goriški. — Rešitev.

Knjige Matice Slovenske za leto 1903: Letopis za l. 1902. Uredil Evgen Lah. Slovenske narodne pesmi. VII. snopič. (Konec II. dela.) Uredil dr. Karol Streckelj. Slovenska bibliografija. I. snopič. Sestavil dr. Franc Simonič. Zbornik znanstvenih in poučnih spisov. V. zvezek. Uredil L. Pintar. Zabavna knjižnica (XVI. zvezek): Pri Jugoslovanih. Spisal Josip Lavtižar. Knezova knjižnica (X. zvezek): Ivan Cankar: Življenje in smrt Petra Novljana. Jos. Kostanjevec. Ella.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. G. Janko Nep. Jeglič, nadučitelj na Rakeku, je ob priliki zborovanja logaškega učiteljskega društva na Uncu dne 21. aprila razpečal med tovariši in učiteljskimi prijatelji iz knjižice »Krajske podružnice učiteljskega konvikta« znamk za 43 K 20 h. Krajni šolski nadzornik rakovski g. M. Domicelj in krajni šolski nadzornik unški g. A. Belè, sta kupila vsak za 12 K znamk. Vsa čast takim možem! G. nadučitelj Jeglič bodi pa v vzgled onim tovarišem, ki imajo knjižice krajske podružnice učiteljskega konvikta shranjene in zaprašene v svojih miznicah.

Za učiteljski konvikt. Doba okrajnih učiteljskih konferencij je pred durmi. Prva leta, ko smo počeli nabirati darov za učiteljski konvikt, so se nabrale ob času okrajnih učit. konferencij prav lepe vsote; par let sem je pa začelo to nabiranje pojemat. Letos bomo praznovali društveno desetletnico. Dajmo se ob tej priliki zopet vzdrimiti in začnimo zopet nabirati pri okr. učit. konferencijah doneskov za konvikt. Treba je le enega, da sproži stvar, pa gre. Za to so poklicani v prvi vrsti odborniki posameznih okrajnih učiteljskih društev. Za nabiranje so pa najbolj praktične naše kolegije, ki se jim še posebno priporočamo. Upamo, da te besede ne bodo glas vpijočega v puščavi, ampak bodo padle v vsakem okraju na rodovita tla ter rodile ob času okrajnih učiteljskih konferencij plodovito žetev za naš konvikt. Bog daj!

—mn.—

Osebnosti. Začasna učiteljica gđc. Franja Valenčič v Knežaku je postala stalna na svojem mestu. Pomožna učiteljica v gluhozemnici v Ljubljani gđc. M. Drenikova je imenovana za stalno učiteljico v Branskem Kalu, vendar pa ostane še nadalje na gluhozemnici. Učiteljica Leontina Murgel v Srednji vasi je predstavljena na dekliško ljudsko šolo v Kočevje.

Šolstvo na Koroškem. Za pomožna učitelja sta določena vpokojeni nadučitelj L. Dovžan v Čačah in J. Drešer v Krčanjah za Pustrico. V pokoj stopi učitelj in vodja M. Kovač v Lipalji vasi. — Šola v Črni dobi podružnico v Podpeci. Na šoli v Lipalji vasi se opusti drugi razred. — Ravnatelj celovške realke Jos. Opl stopi letos v pokoj in je